

Äldre ska inte behöva lida av sinnessvält. Också de som inte kan bo hemma har rätt till konst och kultur. Det var alla överens om under det seminarium om kultur i äldrevården som Folkhälsan ordnade tillsammans med Helsingfors kulturcentral och Esbo stads kulturtjänster.

Kultur ger äldres vardag mening

Kira Exell-Paakki, äldreomsorgschef på Folkhälsan Syd, talade om hur kulturen kan ge de äldre vardagsupplevelser som gör att livet känns meningsfullt.

– Livet har en mening i alla tider. Men meningen växlar. I livets slutskede kan det röra sig om mycket små saker.

– Gemensamt för oss alla är ändå att vi vill höra till en gemenskap och få sysselsätta oss med något som känns betydelsefullt just för oss.

Upplevelser som ger oss tröst och en känsla av välbefinnande är också grundläggande för att livet ska kännas meningsfullt.

DELA EN BERÄTTELSE

Den äldre kan känna gemenskap med andra äldre eller med vårdaren till exempel genom att man lyssnar på musik tillsammans. Vårdaren och den äldre kan knyta an till varandra genom att

delat en berättelse – den äldres livsberättelse eller en kär saga eller dikt.

Man kan också dela en upplevelse som en professionell kulturproducent bjuder på.

– Men här uppskattar många äldre upprepade besök i stället för långa framträdanden.

Att få titta på en vacker bild eller känna på ett vackert format föremål kan erbjuda välbefinnande och tröst.

” – Livet har en mening i alla tider. Men meningen växlar. I livets slutskede kan det röra sig om mycket små saker.

– Hud- och känselsinnet är det första vi utvecklar och det sista vi förlorar. På vårdenheterna kunde det finnas konst som man både får röra och betrakta.

Särskilt viktigt blir kulturen när minnet sviker. Då måste man kunna vila i stunden, dröja kvar i en känsla och trygghet och välbefinnande. Det kan en konstupplevelse erbjuda.

HANDLINGSPROGRAM FÖRPLIKTAR

Finland har som första land i Norden ett handlingsprogram som säger att alla oberoende av ålder och boningsort ska ha tillgång till konst och kultur.

I programmet, som ska vara verkställt år 2014, sägs att konstinstitutioner ska samarbeta med vårdinrättningar och att varje patient har rätt till sådana kulturupplevelser som intresserar just henne.

Susanne Norrbäck-Råman, biträdande rektor vid musikinstitutet Kungsvägen, gav under seminariet

Lillcittran passar alla. Musikinspiratören Jonathan Lutz ledde en av seminariets kulturverkstäder.

konkreta exempel på hur samarbetet mellan kulturen och vården kan se ut.

Sedan hösten finns institutet i det nybyggda Folkhälsanhuset i Esbo och kontakten mellan eleverna och husets invånare är tät. Invånarna deltar i en allsångskör, de bjuds regelbundet på kvällsmusik och vid julen dansade musikinstitutets sexåringar ringlekar tillsammans med invånarna. Eleverna besöker också de svenska ålderdomshemmen i Esbo.

– Det är inte bara vi som bjuder de äldre på något. Mötet mellan generationerna är viktigt. Eleverna tycker om att höra de äldres berättelser.

Text och Foto: Malin Hollmén

Seminariet ordnades i Folkhälsans hus i Esbo den 20 januari och lockade 78 deltagare ur vård- och kulturbranscherna. Övriga talare var Margaretha Wildtgrube (Folkhälsans Förbund), Nina Gran (Helsingfors kulturcentral), Camilla Nemlander-Sjöberg (Esbo stads kulturtjänster), Christina Fraser (Svenska Kulturfonden), Gunilla Hellman (Pro Arts and business) och Töres Thorerell (Karolinska institutet).

Vet att kultur ger livsglädje. Kira Exell-Paakki basar över hundratals äldre inom Folkhälsan Syds äldrevård och äldreboenden.

